

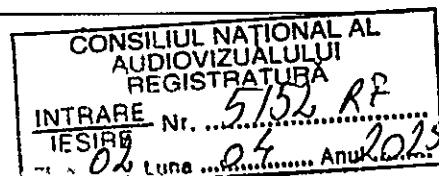
Către,

PARLAMENTUL ROMÂNIEI – SENAT

Calea 13 Septembrie nr. 1-3, sector 5, București, cod poștal: 050711

Tel.: +40 21 414 1111; +40 21 316 0300

Referitor la: adresa dumneavoastră nr. XXXV 1351/10.03.2025,
înregistrată la CNA sub nr. 5152/19.03.2025

Bircul permanent al Senatului

Ep. 61, 3.4.2025

În atenția Domnului Mario - Ovidiu OPREA, Secretar General

Bircul permanent al Senatului

Ep. 96, 14.04.2025

Stimate Domnule Secretar General,

Întrunit în ședință publică în data de 1 aprilie 2025, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat „*Propunerea legislativă privind limitarea propagării prin platforme online foarte mari, a conținutului ilegal, care incită la ură, sau care pe teme majore de interes național, manipulează prin utilizarea malițioasă a tehnologiei, cu scopul inducerii în eroare a opiniei publice*” (B61/2025) și vă comunicăm avizul autorității, cu următoarele observații:

Proiectul de lege conține 6 articole, însă nu prevede dispoziții care sunt direct incidente competențelor Consiliului Național al Audiovizualului: art. 1 - obiectul de reglementare; art. 2 - semnificația unor termeni și expresii; art. 3-5 - obligații și interdicții pentru furnizorii de rețele sociale pentru conturile utilizatorilor cu activitate sau locație declarate în România; art. 6 - atribuție pentru instituțiile statului cu responsabilități în domeniu și sancționarea furnizorului de rețele sociale.

I. În concordanță cu legislația în vigoare, atât de la nivelul Uniunii Europene, cât și de la nivel național, prin prisma unei analize generale asupra obiectului proiectului de lege, este necesar să aducem în atenție faptul că reglementarea „platformelor online foarte mari” și a „rețelelor sociale” este stabilită prin Regulamentul (UE) 2022/2065 (Regulamentul privind serviciile digitale) și prin Legea nr. 50/2024 pentru aplicarea regulamentulului invocat. De asemenea, precizăm faptul că Regulamentul (UE) 2022/2065 nu aduce atingere normelor stabilite de Directiva 2010/13/UE modificată prin Directiva (UE) 2018/1808 (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale), care reglementează alte aspecte ale furnizării de servicii intermediare pe piața internă sau care detaliază și completează regulamentul, precum reglementarea platformelor de partajare a materialelor video.

Astfel, prin raportare la prevederile Regulamentului (UE) 2022/2065, se constată că „platformele online foarte mari” și „rețelele sociale” sunt încadrate în definiția platformei online, ca parte a serviciilor intermediare.

În acest sens, deși prin proiectul de lege sunt definite „platformele online foarte mari” și „rețelele sociale”, nu se face distincția oferită de regulament, mai ales că, potrivit art. 33 din actul normativ respectiv, Comisia Europeană adoptă decizii de desemnare a platformelor online foarte mari și a motoarelor de căutare online foarte mari care au un număr mai mare sau egal cu 45 de milioane de utilizatori activi pe lună. Spre exemplu, Facebook este o rețea socială, iar YouTube este o platformă de partajare a materialelor video, ambele platforme încadrându-se la definiția platformelor online foarte mari.

Proiectul de lege preconizează reglementări doar pentru „furnizorii de rețele sociale” (a se vedea art. 3-6), deși, la art. 1 sunt indicate platformele online foarte mari, ca subiect de drept. Drept urmare, intenția legiuitorului nu este clară și precisă cu privire la stabilirea regulilor pentru fiecare subiect de drept în parte sau ar trebui să nu se facă distincție între subiectele de drept, ci să se facă referire la platformele online foarte mari, având în vedere că în cadrul acestora, la nivelul desemnărilor Comisiei Europene, sunt incluse și rețelele sociale, precum Facebook, Instagram, X, TikTok.

II. Art. 1 și art. 6 din proiectul de lege:

Prin norma propusă la art. 1 care stabilește obiectul de reglementare se asociază conținutului ilegal pe lângă incitarea la ură, xenofobie, antisemitism și teme majore de interes național, prin utilizarea malițioasă a tehnologiei, cu scopul inducerii în eroare a opiniei publice.

Prin coroborarea art. 1 cu art. 6 din proiect, unde se prevede verificarea individuală a sesizărilor care vizează conținutul ilegal și conținutul cu potențial periculos de către „instituțiile statului cu responsabilități în domeniu și confirmate ca fiind îndreptățite”, precizăm faptul că prin prerogativele date de Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare și de Legea nr. 50/2024, Consiliul Național al Audiovizualului este autoritate relevantă în domeniul audiovizualului și poate dispune prin ordin, în temeiul dreptului Uniunii Europene sau al dreptului intern aplicabil care este conform cu dreptul Uniunii, ca furnizorii de platformă de partajare a materialelor video să acționeze împotriva unuia sau mai multor elemente de conținut ilegal, precum: YouTube, TikTok, Facebook, Instagram, etc. Astfel, Consiliul Național al Audiovizualului emite ordine de eliminare a conținutului ilegal încărcat pe platformele de partajare a materialelor video, în conformitate cu art. 7 și art. 8 din Legea nr. 50/2024 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2022/2065.

Prin prisma Legii audiovizualului nr. 504/2002, Consiliul Național al Audiovizualului poate emite ordine de eliminare a conținutului ilegal încărcat pe platformele online, spre exemplu, pentru incitări explicite la violență sau la ură împotriva unui grup de persoane ori a unui membru al unui grup pe considerente, precum sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de altă natură, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere, dizabilități, vârstă, orientare sexuală sau boală cronică contagioasă ori necontagioasă sau pentru instigări publice la săvârșirea de infracțiuni de terorism sau aduc atingere ori prezintă un risc serios și grav de a aduce atingere securității sau sănătății publice, inclusiv securității și apărării naționale.

Consiliul Național al Audiovizualului emite ordinul de eliminare imediat după ce constată, pe baza raportului de monitorizare redactat după primirea unei petiții, că un material audiovizual disponibil pe o platformă online încalcă legislația europeană sau națională în vigoare. Platformele online foarte mari au un timp de reacție variabil, în general 24 de ore, în funcție de complexitatea cazului și de măsurile interne de moderare.

Subliniem faptul că sesizările prevăzute de art. 6 din proiectul de lege pot fi adresate atât direct furnizorului de platformă online prin folosirea formularelor de sesizări, cât și instituțiilor și autorităților publice, în funcție de domeniul acestora de competență, pe cale de consecință, norma propusă la art. 6 nu este clară, având în vedere că se referă la „*procentul sesizărilor cu referire la situațiile prevăzute la art. 2 lit. d) lit. e) (...) este mai mare de 30% din procentul acestora*” și nu este stabilită procedura de gestionare a acestora. Pentru întărirea argumentului anterior formulat, intervine aspectul potrivit căruia „*instituțiile statului cu responsabilități în domeniu și confirmate ca fiind îndreptățite*” vor gestiona doar sesizările direct adresate lor, fără să poată fi incluse în calculul procentului și sesizările formulate direct furnizorilor de platforme online.

De asemenea, expresia prevăzută la art. 6, „*instituțiile statului cu responsabilități în domeniu și confirmate ca fiind îndreptățite*”, este vagă, fiindcă nu sunt indicate care sunt acele instituții ale statului și nici nu sunt stabilite atribuțiile acestora prin intermediul proiectului de lege, putând să existe conflicte de competență dacă nu sunt indicate în mod precis.

Art. 2 din proiectul de lege:

Definițiile prevăzute la art. 2 lit. a) și b) din proiect creează confuzie prin raportare la art. 3-5, nefiind clar dacă o rețea socială este o platformă online foarte mare, mai ales că titlul proiectului de lege face referire la platformele online foarte mari, iar partea dispozitivă a inițiativei legislative stabilește obligații pentru „*furnizorii de rețele sociale*”.

Pentru clarificarea definițiilor de la art. 2 lit. a) și b) din proiect sunt valabile argumentele regăsite la punctul I din prezentul punct de vedere.

Definiția de la lit. c) trebuie inclusă sub aceeași raportare a clarificării subiectelor de drept din cadrul proiectului de lege. Dacă se recurge la categoria platformelor online, ar trebui să fie definit furnizorul de platforme online (a se vedea punctul I). Prin trimiterea din cadrul lit. c) la definiția de la lit. a) se asimilează ca fiind un furnizor de platforme online foarte mari. De exemplu, rețeaua socială este Facebook, iar furnizorul acesteia este furnizorul de platformă de partajare a materialelor video Meta Platforms Inc., unde în Uniunea Europeană furnizorul este Meta Platforms Limited din Irlanda. Altfel spus, nu se poate face referire la „*furnizorul rețelei sociale*”, ci la furnizorul platformei online.

Definiția de la lit. d) prin raportare la lit. e), dublează definirea conținutului ilegal, deoarece, de exemplu, în domeniul audiovizualului instigările la violență și la ură sunt calificate ca fiind conținuturi ilegale, nu conținuturi cu potențial periculos. Astfel, termenii de la lit. d) și e) ar trebui redefiniți pentru precizie și claritate și pentru o interpretare unitară a acestora, general valabilă pentru toate domeniile relevante.

Art. 3-5 din proiectul de lege:

La art. 3-5 din proiectul de lege sunt preconizate obligații și interdicții pentru „*furnizorii de rețele sociale*” pentru conturile utilizatorilor cu activitate sau locație declarate în România.

La art. 3 și art. 4 se stabilește ca „*furnizorii de rețele sociale*” să își adapteze algoritmi de propagare a conținutului astfel încât conținutul cu potențial periculos să nu fie transmis prin intermediul platformei online către un număr mai mare de 150 de utilizatori și interdicția „*furnizorilor de rețele sociale*” să întreprindă orice acțiune de promovare pentru conținutul cu potențial periculos asociat conturilor utilizatorilor cu activitate sau locație declarate în România.

Apreciem că limitarea de transmitere la un număr de cel mult 150 de utilizatori poate constitui o măsură care excedează cadrului general dat de Regulamentul (UE) 2022/2065, mai

ales că proiectul de lege vizează platformele online foarte mari, iar acestea au un număr mai mare sau egal cu 45 de milioane de utilizatori activi pe lună. Ținând cont de specificul platformelor online, diseminarea conținutului nu poate fi controlat, cu alte cuvinte, înseamnă că acel conținut trebuie moderat să fie transmis numai pentru cel mult 150 de utilizatori, ceea ce obligă furnizorul de platformă online să cunoască un conținut cu potențial periculos. Subliniem faptul că furnizorii de platforme online au obligații doar cu privire la organizarea conținutului, neavând responsabilitatea asupra conținutului propriu-zis. Pentru adaptarea algoritmilor de propagare a conținutului cu potențial periculos ar trebui să se verifice înainte conținutul.

Pentru art. 5 din proiect, unde „furnizorii de rețele sociale” au obligația să își adapteze algoritmi de propagare a conținutului astfel încât conținutul ilegal să fie eliminat după 15 minute de la publicare, ca fiind un interval de carantină în care algoritmi platformei în cauză analizează și clasifică tipul de conținut, reiterăm același argument, potrivit căruia furnizorii de platforme online au obligații doar cu privire la organizarea conținutului, neavând responsabilitatea asupra conținutului propriu-zis, iar pentru adaptarea algoritmilor de propagare a conținutului ilegal ar trebui să se verifice înainte conținutul.

În concluzie, proiectul de lege creează confuzie privind domeniul de aplicare, fiind de natură a afecta claritatea, precizia și previzibilitatea acestuia, întrucât se intenționează reglementarea unor reguli pentru propagarea conținutului ilegal prin intermediul platformelor online foarte mari, dar se stabilesc reguli pentru „furnizorii de rețele sociale” (Facebook, Instagram, TikTok, X) pentru conturile utilizatorilor cu activitate sau locație declarate în România, fiind excluse, potrivit art. 4 și art. 5 din proiect, spre exemplu, platformele de partajare a materialelor video (YouTube).

Mai mult, algoritmi de propagare a „conținutului ilegal” sau a „conținutului potențial periculos” au implicații ce țin de organizarea algoritmilor de către furnizorii de platforme online.

Totodată, având în vedere că prin Legea nr. 50/2024, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) este desemnată drept coordonator al serviciilor digitale în România și acordă sprijinul necesar Comisiei Europene, ar trebui să fie solicitat un punct de vedere asupra proiectului de lege și din partea acestei autorități.

Cu deosebită considerație,

VALENTIN-ALEXANDRU IUCĂN

VICEPREȘEDINTE

